

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESTÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szeracs-n-utca 50
hova az előfizetési öszszgek, valamint a
keziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Keziratok nem lesznek visszaszadca.

TARTALOM. Ujév. — Az általános nyomorhelyzet. — Ajánlati hirdetésny. — Árlejtés.

Ujév.

Ha valamely időszak alkalmas arra, hogy emlékezetünkben újólag feltámaszszuk az elmúlt, gyorsan tovatűnő időt, visszagondolva arra, hogy vajjon azt mindig czélszerűen felhasználtuk, vagy bizonytalanul elsurranni engedjük, úgy bizonynyal az év zárta az.

Az év zártával emlékezetünkben fel-elevenülve sorrendben, újólag felmerülnek az elmúlt események, kimutatva ténykedésünk eredményeit s amit megtenni elmulasztottunk.

Lapunk Magyarország nagy és kistözségeinek érdekeit van hivatva szolgálni, vagy legalább igyekszik szolgálni azt, ezt nem fogja becsületes ember tagadni. Ha ezideig képtelen volt dűlőre hozni különféle, általa megvitatott feladatokat és kérdéseket, úgy azt nem lehet a Dohányárusok Közlönyének hibájául felróni. de a nagytözsédek hihetetlen indolenciájának és gondtalanságának tulajdonítható, mely az ő érdekeiket szolgáló lapot nem támogatják.

Bocsássák meg nekünk ezt a nyílt, tán kíméletlen beszédet, de végre is egyszer kell, hogy kimondassék, ami a dohányárusok hivatására lidércnyomásként nehezedik, lehetetlenné téve annak felvirágzását. A nagytözsédek nagyrészenek magatartásából is kitűnik, mily kevés érdeklődéssel viseltetnek állásuk iránt. Alig hihető, hogy Magyarország fővárosában nagytözsédek léteznek, akik nem tartják szaklapjukat, valamint csodálatosnak tűnhetik fel az is, hogy vannak vidéken nagytözsédek, akik azzal a néhány garassal, melybe a lap kerül. évekig adósak maradnak és sürű sóhajtozások között apránként törlesztik az öszszeket. Igen, vannak köztük olyan nemes férfiak, kik adósságukat végre teljesen letagadják.

De ne rólunk és ami érdekeinkről legyen szó, bár inkább azok érdekei, akikért e lap alapítatott, kik legkevésbé sem törődnek azzal, hogy egy vagy más dolog hogy történik meg. Ha egy ily nagytözsés csak évenkénti néhány garas jövedelmét elérheti kistözséje által, úgy azt véli, hogy más dolgokkal nem kell törődnie. Hogy az államot évről-évre ingyen szolgálja, hogy ahelyett, hogy nagyárus lenne, nem más, mint csak kistözsés s hogy a kistözsésnek, aki arra van utalva, hogy nála szerezze be árúit, elkapja a szája elől falatját, ezt nem veszi tekintetbe és így önmagát csalva, tényleg azt hiszi, hogy nagytözséje jövedelme hajt. Ebből ered aztán indolenciájuk, de ebből ered a kistözsésnek hivatása iránti kedvetlensége is, hogy ahelyett, mint

okvetlen szükségelt lenne, kedvvel szeretettel csügjön rajta.

Amidőn nyolcz év előtt e lapokat Magyarország kis és nagytözsésének átnyújtottuk, a legtávolabbról sem gondoltunk arra, hogy a körülmények oly nyomoruságosan vannak alakulva, mint ahogy tényleg van. Ugy véltük, hogy a lenyűgözött nagytözsédek, akiknek sohasem volt alkalmuk szabad véleményét nyilvánítani, ezt a lapot, mely önzetlenül szolgálja érdekeiket, minden tekintetben támogatni fogják. Ha igazság szerint történt volna, úgy minden egyes nagytözsés igyekezett volna odahatni, hogy az olvasók száma növekedjek, erősödjék, mert csak az erőben van hatalom s e lap hatalma egyuttal hatalom a nagytözsédeknek is. De a körülmények jelenlegi állásánál tudjuk, hogy a nagyárus hivatáskörét önmaga teszi tönkre s ha a dolog meg nem változik, úgy kevés reményünk marad a nagytözsédek szervezetének fennállásához.

A nagytözsésektől függ hivatáskörüiket fenntartani, létezésüket biztosítani és jobbitani. Hálás szívvel emlékezünk meg azokról, kik e lap fennállása óta hiven mellettünk tartanak és minden tekintetben támogatnak bennünket. De amint a barátságot teljes mértékben meltányolni tudjuk, ép úgy nem akarjuk az év lezártaival véleményünket elhallgatni, mely mindazoknak szól, kik megbocsáthatlan módon az általunk megkezdett előrehaladásnak ártnak. Vajha jövendő évben beismernék, hogy bizony az ő érdekeik is azok, melyet a közös panaszban belévonunk, ha most indolensül vagy gögösen is nem tartják érdemesnek figyelembe venni a beszélő szertet, mely óhajaikat, panaszukat és bajukat tolmácsolja.

Bezárjuk e sorokat, olvasóinknak, barátainknak és munkatársainknak boldog és szerencsés újévet kívánva.

A „Dohányárusok Közlönye”-nek szerkesztősége.

Az általános nyomorhelyzet.

Ugy tűnik fel és sajnos, úgy is van, mintha a kereskedelmi élet valamennyi köteléke eloldódna s az árucikknek forgalma az élelmi szerek kivételével a minimális fokig szállna alá. Az általános pangás okai nem ismeretesek, nem tudjuk, hogy honnan, kinek hibájából ered. Tény az, hogy a népesség pénzügyi viszonyai nem válhatnak rosszabbá, mint ahogy jelenleg állnak.

Az országgyűlésen, a községi tanács gyűléseiben, klubokban és kocsmákban, sőt a szabad

ég alatt is hallhatjuk a kereskedelem és ipar jelenlegi borzalmas helyzetének leírásait. Teljesen a helyzethez megfelelően, leleplezetlenül, minden egyes szónoknak szándéka az ország, a kormány segítségét felhívni. Ezideig még nem történt semmi, ami a helyzeten javított volna, de több mint bizonyos, hogy valaminek történnie kell, ami legalább a százezer kereset és kenyérléküli nyomoralak éhségét csillapítja. A nyilvános jótékonyág busásan kitesz magáért s ami a humánus foglalkoztatás keretébe illik, az is megtörténik. De mit számít ez a csepp a nagy óceánban, mit számíthat ez az általános keresetképtelenséggel szemben s azzal szemben, hogy százezer kéz tehetetlenül nyugszik, nem jöhetnek munkához.

Bármily nagyszabásuan is igyekeznek segíyezni az éhezőköt, kenyeret adva nekik, az mégsem elegendő; a jótétemény is csak képletes marad, ha nem lesz gondoskodva arról, hogy munka is legyen. Mert csak a munka védelmez az éhség ellen, minden más szer csak pillanatnyi, elalató, nagyon alkalmas arra, hogy ébredésnél annál fájdalmasabban érezhetővé legyen a keserves helyzet. Munkát teremtetek s általa — kenyeret! A legizább, a leghatásosabb támogatás ez volt és marad örök időkre.

Ipar és kereskedelem lehanyaglott miatta. És általa egy kevés kárt azon ipar és kereskedelem is szenved, amelyet az állam üz, t. i. a dohányjövődék.

Akárhogy is, úgy tűnik fel előttünk, hogy az állam éppen e téren áldásosan működhetne, ha a vontatott hivatalos szokásokat megkerülve, a nyomoron legalább az ország egyes részein segíteni akarna. Hidak és utvonalak lerakása oly munkák, melyek mint sedédeszközök minden bizonynyal enyhíthetnek a rögtöni nyomoron; de egy ember sem gondol arra, hogy az állam, ha tényleg akarná, sok millióba kerülő munkakerőt azonnal felhasználhatna, ha készletnek fel-dolgozni engedne dohánytermékeket, sőt amit elkészíteni nagyon czélszerű is lenne. Tudunkkal jelenleg nem nagy készlettel bírnak, főleg a belföldi szivarokból, amelyeknek aligha ártna, ha egy-két hónapig rakráron feküdének.

A lehetetlennel látszó, sajnos oly körülmények létezéséből ered, amit egy csapással el lehetne távolítani, ha a kormány akarná. Ki is gátolná meg a kormányt abban, hogy a dohányjövődékek egy újabb 50 millió koronás kölcsönt nyujtson, főleg abban az esetben, ha nem csak a munkásosztály nyomorhelyzetének, de a dohánytermékek javításáról van szó. Ki gátolná meg a kormányt, hogy az országban még néhány nagyszabású dohánygyárat létesítsen és ezáltal javára legyen az építőiparnak és egyuttal az építkezéseket, melyek amugy is nem sokára szükségessé válnak, sokkal olcsóbban elérné. Aligha lenne csak egy képviselő is, ki a kormányt ezen szándékában ne támogatná.

A népek nyomora nagy és ilyen időken a

csd.

munkaadónak újabb munkaterről is kell gondoskodni. Ha a dohányfogyasztás hanyatlik országunkban, úgy annak forgalmát idegenbe kell minden eszközzel elérni és meghonosítani. Hogy ez lehetséges-e? Bizony! Persze ez mindaddig meg nem történhetik, míg a jelenlegi üzem szervezete nem lesz megváltoztatva. Dohányunk, szivarjaink, sőt szivarkáink kivitele nem csak lehetséges, de majdnem bizonyos.

Évek óta azon fáradozik dohánytermékünk, hogy a fogyasztóknak drága árukba mindig valami újat szállítson. Ez nagyon dicséretméltó és a fogyasztó megelégedhetik vele. De sem az állampénztárnak, sem Magyarország munkaerejének nincs haszna belőle, ha idegen gyárosok adják el nálunk áruikat. Minduntalan egy újabb szivarkafaj jelenik meg az árudákban és pedig olyan szivarkák, melyek jó csomó pénzbe kerülnek; ez a pénz külföldre vándorol. Miért nem lesz a képesség annyira felcsigázva, hogy nálunk is kitudó szivarkákat készíthetnének?

De végre képességük is van rá. Magunk is ösmertünk egy esetet, hogy egy jelentékeny németországi cég szándékozott néhány fajta szivarkát állandóan és nagyobb kvantitásban a m. kir. dohányjövédéktől beszerezni. Akkor tájt elutasították a kérvényt, hogy ez miért történt nem tudjuk.

Kevés munka, kevés kereset, kevés kenyér van országunkban. Természetesen a sok szép heszéd nem használ, ezzel nem lehet kiküszöbölni a nyomort. Itt tenni kell, gyorsan energikusan tenni; csak ez tudna alaposan gyógyítani. A segítő körülményeket napvilágra hozni, a sajtó kötelessége. Ugy hisszük, hogy kötelességünknek becsületesen tettünk eleget, ha a körülményekre utaltunk, melyek a veszélynek utját állják. A nyomor helyzet megkönnyebbítésére szolgáló munkák a szegény népek csak pillanatnyi segélyt nyújtanak, míg ellenben a munkák, a melyekre mutatunk, alkalmasak arra, hogy a szegény nép nagy részének munkát és kenyeret biztosítsanak.

46005. sz.
IV. 900.

Ajánlati hirdetés.

A deési m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a bethleni dohány nagyáruda kezelésének biztosítása végett írásbeli ajánlatok utján 1900. évi december 28-án d. e. 9. órákor ezen kir. pénzügyigazgatóság hiv. helyiségében versenytárgyalás fog tartatni. Az írásbeli ajánlatok 1900. évi december 27. déli 12 óráig a pénzügyigazgatóság főnökénél személyesen vagy posta utján benyújthatók.

Az ajánlat tárgyat csak a dohányforgalom után járó tőzsdij képezi. A jogosítvány elnyerésére annak lesz kilitása, aki erre alkalmasnak találta és a ki a százalékokban kifejtendő legkisebb tőzsdij követeli; mindazonáltal a kincstár fenntartja magának azt a jogot, hogy a versenyzők közül szabadon válassza ki, miért is egyik ajánlattevő sem emelhet kifogást azért, ha olcsóbb ajánlata el nem fogadtatik.

Az eddigi dohánynagyárus, a ki egyszerűs-mind a bélyeg és váltóúrlapok eladását is 1¹/₁₀% tőzsdij mellett eszközölte, a dohánynagyáruda kezeléséért a közönséges anyag báni elárúsítása után 1¹/₁₀ azaz egy egész és kilencztedet százalék tőzsdiját élvezett.

A dohánynagyáruda nyers forgalma a közönséges anyagot illetőleg 1899. július 1-től 1900. július 1-ig 73838 kor. 65 fill. bélyeg és váltó úrlapokban pedig 1899-ben 10964 korona 65 fillér.

A nagyáruda kezelésével a bélyeg és váltó úrlapok eladásának kötelezettsége 1-5% eladási jutalék élvezetével van egybekötve. Az összes dohány anyag a kolozsvári m. kir. dohányraktárból lesz beszerzendő még pedig azon kötelezettséggel, hogy az anyagkészlet szállítására szolgáló tartályokat vállalkozó a megállá-

pitott eladási ár megtérítése mellett tulajdonul átvenni köteles.

A nagyárus a dohány nagyárudai ügyvitelért, melylyel mindig kisárusítási jog van összekötve, az árulása beszerzett dohánygyártmányok összegétől járó százalékos tőzsdijban részesül, mely tőzsdij a szállítási és egyéb kezelési kiadások levonása után annak tiszta jövedelmét képezi. Ugyanezért a kincstár az árudánál semmi egyéb jövedelmet, sem a versenytárgyalás alapul szolgáló forgalom változatlan fenntartását nem biztosítja s ez címen vagy bármi okból is tőzsbér emelésére irányozott kérelem feltétlenül el fog utasíthatni s bármennyű kárpótlási igények, figyelmen kívül fognak hagyatni.

Köteles lesz vállalkozó a dohány nagyáruda kezelését 1901. évi február 19-én átvenni s már ezt megelőzőleg a fogyasztási viszonyoknak megelőzőleg 8 napi tartalék készletet 900 ft (1800 kor.) beszerezni és folyton érintetlen teljességben fenntartani s ezen kívül a szükséglet igényelte anyagkészletet is beszerezni.

A dohány nagyáruda és ezzel kapcsolatos kistőzsdé Bethlen község élénk forgalmu helyén száraz, tiszta bolti és külön raktári helyiségben személyesen kezelendő s a dohány eladási szabályok 44. §-ában részletezett könyvek kifogástalanul vezetendők.

A pályázók kötelesek bánatpénz fejében a fent megjelölt csonkíthatlan dohány anyag készlet értékcsökkenének megfelelő 10% azaz 90 ft (kilenczven ft) a deési m. kir. adóhivatalnál készpénzben vagy állampapírokkal — esetleg állami biztosítékul elfogadható más értékpapírokba — melyek azonban a tőzsdén jegyzett érték 20%-ának levonása mellett fogadtatnak el — pénzügyi letétbe helyezni s arról szóló eredeti nyugtát a fentebb meghatározott nap déli 12 óráig benyújtandó 1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt és sajátkezűleg aláírt ajánlataikhoz mellékelni és magát az így ellátott ajánlatot következő cím alatt „Ajánlat a Bethlen községben megüresedett dohány nagyáruda elnyerése iránt” a deési m. kir. pénzügyigazgatóság főnökének saját kezébe beküldeni.

Az ajánlatokban a követelésbe vett kezelési díj százalékokban számmal és szóval kiirva tisztán kifejtendő s az ajánlathoz egyuttal a magyar honpolgárságot, a magyar nyelv tökéletes birását, polgári és vagyoni állást, továbbá az erkölcsi kifogástalanságot igazoló hatósági bizonylat, végül a keresztl-illetőleg születési levél is csatolandó. Oly ajánlatok, melyek ennek a rendelkezésnek meg nem felelnek, vagy más pályázók ajánlatára hivatkoznak, ugyszintén az elkészve beadott vagy utó-ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A versenyzésben részt nem vehetnek azok, kik terhes szerződésük kötésére nem képesek, továbbá valamely büntény, csempészet vagy másnemű jövedelmi kihágás miatt, avagy az állam biztonsága ellen elkövetett kihágások miatt elítéltek vagy a pénzügyigazgatóság által egyéb okoknál fogva alkalmatlannak találtak, kizárják a versenyzésből azok is, kik Bethlenben állandóan nem laknak.

Ha ezen akadályok egyike vagy másika csak az áruda átadása után jutna a kir. pénzügyigazgatóság tudomására, az eladási engedély azonban be fog vonatni.

Azon pályázók bánatpénze, kiknek ajánlata el nem fogadtatik, a tárgyalás befejezése után vissza fog adatni, ellenben az elfogadott ajánlattevő bánatpénze a csonkíthatlan készlet beszerzéséig visszatartatik. Ha vállalkozó a dohány nagyárudát a kitűzött időben át nem veszi, vagy később ajánlatától visszalép, bánatpénzét elveszti és az áruda kezelésének ellátása céljából újabb versenytárgyalás fog nyitattani.

Egyebekben a dohány gyártmányok eladására vonatkozó s ezen kir. pénzügyigazgatóságnál megtekinthető szabályok a mérvadók.

A deési m. kir. Pénzügyigazgatóság.

57635
1900.

Árlejtés.

A zilahi m. kir. pénzügyigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy Zilah városában (Szilágy-mege) a dohánynagyárudának és dohány kü-

lönlegességi árudának betöltése céljából a nevezett igazgatóságnál 1901. évi január 15-én d. e. 10 órákor írásbeli ajánlatok által versenytárgyalás fog tartatni.

Ezen nagyárudához 193 dohánykisárus van dohány beszerzés végett utalva.

A nagyáruda és dohánykülönlegességi áruda készletét a kolozsvári m. kir. dohányáruda raktártól szerzi be és pedig a dohánynagyáruda 2% és a dohánykülönlegességi áruda 1¹/₁₀%-től tőzsdiját élvezett. Ezen nagyárudánál és dohánykülönlegességi árudánál össze van kötve a bélyeg és váltó-úrlapok árulása is ebbeli készletét a zilahi m. kir. adóhivatalnál szerzendő be.

A dohány nagyáruda és dohánykülönlegességi áruda kezelése az arra alkalmasnak talált, s legeskeélyebb tőzsdé díj igényelő pályázónak fog adományoztatni s csakis ezen tőzsdij képezheti az ajánlatok tárgyat.

A dohánynagyáruda évi forgalma átlagosan véve dohány és szivarban 170113 koronára, dohánykülönlegességi árudáé 23985 koronára tehető nyers értékben.

A magas kincstár ezen évi forgalmi eredmény állandóságára, egy a kistőzsdék számára nézve kezeséget nem vállal, a tőzsdedíj utólagos felemelését nem engedélyezendő és bármennyű kárpótlási igényt tekintetbe nem veendő, ellenben vállalkozó köteles 21 napi szükségletét, mely 3900 koronányi becsértéket képvisel mindig készen tartani.

A pályázók ajánlatainak biztosítására négy-száz (400) korona összeget kötelesek a zilahi, vagy bármely más kerületbeli adóhivatalnál bánatpénzül letenni és az arról szóló nyugtát 1 koronás bélyeggel ellátandó, írásbeli lepecsételt ajánlatukhoz csatolni.

Az ajánlatok a zilahi m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél fent jelzett határidőig benyújthatók. Az ajánlat a következőleg jelölt alakban szerkesztendő és következő okmányokkal ellátandó, ugyanis:

- letett bánatpénzről szóló nyugta,
- nagykorúsági és magyar állampolgárságát igazoló bizonylat,
- hatósági, erkölcsi és vagyoni állapotot igazoló bizonylat.

A tekintetbe nem vehető ajánlattevő vállalkozók bánatpénzei a versenytárgyalás befejeztével vissza fognak adatni, a legkedvezőbb ajánlattevő bánatpénze ellenben az árudának dohány anyaggal való teljes ellátásáig visszatartatik.

Azon vállalkozó pedig, ki a dohánynagyárudának és dohánykülönlegességi árudának készletét a neki előlegesen tudtul adandó napon át nem venné, letett bánatpénzét elveszti.

Oly ajánlatok, melyek a fent elősorolt feltételeket nélkülözik, vagy melyek más pályázók ajánlataira hivatkoznak épp oly kevésbé fognak tekintetbe vétetni, mint azok, melyek a kitett zárt idő után adattak be.

Az egyenlő tartalmu ajánlatok feletti intézkedést ezen kir. pénzügyigazgatóság magának fenntartja.

A további feltételek és a dohány nagyáruda és dohánykülönlegességi áruda kezelésével összekötött kötelezettségek ezen kir. pénzügyigazgatóság s a zilahi m. kir. pénzügyőri biztosságnál megtekinthetők.

A zilahi m. kir. pénzügyigazgatóság.

Segédszerkesztő: Heltai Nándor.

Elő cs. és kir. szab. eredetű selmezi pipa-, táltekipipa- és pipaszár-gyár főzserő-berendezéssel.

TAKÁCS EDE

Zólyom-Selmeztől

Alapítottatott 1836-ban.

Ajánlja a legjobb hírnévre örvendő és kitűnő minőségre nézve páratlan valódi selmezi agyagpipát, táltekipipát, pipaszárakat és szivarszikkát, minden kivitelben, a legolcsóbb árk mellett.

Képes árjegyzékek bérmentes visszaküldés esetén kívánatra bérmentve küldetnek.

Egyedüli jó hírneves gyártmány.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Neujahr. — Die allgemeine Nothlage. — Briefkasten der Redaction.

Neujahr.

Wenn jemals ein Zeitpunkt geeignet ist, darüber nachzudenken, ob man die rasch verflüchtende Zeit wohl oder nutzlos verstreichen liess, so ist es der Jahresschluss.

Zum Jahresschluss tauchen die Geschehnisse, so wie sie sich der Reihenfolge nach ereignen, wieder lebendig auf und es zeigt sich, was man vollbracht und was man unterlassen.

Unser Blatt dient den Interessen der Gross- und Kleintrafikanter Ungarns, zumindest ist es bestrebt, diesen zu dienen, das wird kein rechtschaffener Mensch leugnen. War es bisher nicht im Stande, die mannigfachen Aufgaben und Fragen, die es erörterte, zur Eriedigung zu bringen, so ist es nicht der „Dohányárusok Közlönye“ dem die Schuld beizumessen ist, vielmehr ist es die unglaubliche Indolenz und Sorglosigkeit der Grosstrafikanten, welche das ihren Interessen gewidmete Blatt nicht unterstützten.

Man verzeihe uns die offene, rückhaltlose Sprache, die wir führen, allein es muss einmal gesagt werden, was den Beruf des Tabak-Verschleissers wie ein Alp bedrückt und sein Erblühen unmöglich macht. Aus dem Verhalten, wie sich ein grosser Theil der Grosstrafikanten dem Fachblatte gegenüber benimmt, lässt sich schon ersehen, wie geringes Interesse diese Leute ihrem Stande entgegenbringen. Man würde es kaum für möglich halten, dass es in der Hauptstadt Ungarns Grosstrafikanten gibt, die ihr Fachblatt nicht halten, wie man auch darüber billig erstaunen wird, dass es in der Provinz Grosstrafikanten gibt, welche die paar Groschen, welche das Blatt kostet, Jahre lang schuldig bleiben und mit Weh und Ach den Betrag dann kleinweise abstaten. Ja, es gibt sogar solche edle Männer, welche die Schuld gänzlich ableugnen.

Doch nicht von uns und unseren Interessen sei die Rede, vielmehr sind es die Interessen Derjenigen, für welche diese Blätter begründet wurden und die sich den Teufel drum kümmern, was mit dieser oder jener Sache geschieht. Wenn ein solcher Grosstrafikant nur die paar Groschen im Jahre durch seine Kleintrafik erzielt, dann vermeint er, sich um anderes nicht kümmern zu müssen. Dass er dem Aerar jahraus-jahre in umsonst einen Diener macht, dass er statt ein Grosstrafikant zu sein, nichts anderes als ein Kleintrafikant ist, dass er den Kleintrafikanten, die bei ihm zur Fassung angewiesen sind, dadurch den Bissen vom Munde wegschnappt, das zieht er nicht in Anbetracht, und sich selber täuschend vermeint er wirklich, dass ihm seine Grosstrafik Ertragniss abwirft. Daher stammt auch die Indolenz, daher stammt aber auch die Unlust der Kleintrafikanten, ihrem Berufe — wie es nothwendig wäre — mit Lust und Liebe anzuhängen.

Als wir vor acht Jahren diese Blätter den Gross- und Kleinverschleissern Ungarns übergaben, dachten wir nicht im Entferntesten daran, dass die Verhältnisse so jämmerlich beschaffen sind. Wir vermeinten, dass die bis dahin geknechteten Grosstrafikanten, die niemals Gelegenheit hatten, ihre freie Meinung zu äussern, ein Blatt wie dieses, welches selbstlos ihren Interessen dient, in jeglicher Art unterstützen werden. Wäre es nach Recht und Brauch geschehen, dann hätte jeder dieser Grosstrafikanten dazu beitragen müssen, dass es an Zahl der Leser wachse und gedeihe, denn nur in der Stärke liegt die Macht und die Macht des Blattes ist auch die Macht der Grosstrafikanten. So wie wir jedoch die Dinge heute kennen, richtet der Grosstrafikant sein Metier selbst zu Grunde und geht es so fort, dann haben wir nur wenig Hoffnung dafür, dass die Institution der Grosstrafikanten auch erhalten bleiben wird.

Es hängt von den Grosstrafikanten ab, ihren Berufsstand zu erhalten, ihre Existenz zu sichern und zu verbessern. Dankbaren Herzens gedenken wir Derjenigen, die seit dem Bestande des Blattes treu mit uns halten und uns in jeglicher Weise unterstützen. Doch sowie wir die Freundschaft zu würdigen wissen, so wollen wir heute am Jahresschlusse unsere Meinung nicht vorenthalten haben, welche all Diejenigen angeht, die in unverzeihlicher Weise dem von uns angebahnten Fortschritte schaden. Mögen sie im kommenden Jahre zur Einsicht gelangen, dass es auch ihre Interessen sind, welche in Mitleidenschaft gezogen werden, wenn sie in indolenter oder hochmüthiger Weise das Sptachorgan, welches ihre Wünsche, Klagen und Beschwerden verdolmetscht, der Beachtung nicht werth halten.

Wir schliessen diese Zeilen, unseren Lesern, Freunden und Mitarbeitern ein frohes, glückliches Neujahr wünschend.

Die Redaction des
„Dohányárusok Közlönye.“

Die allgemeine Nothlage.

Als ob alle Bande geschäftlichen Lebens sich losgelöst hätten, als ob der Konsum von sämtlichen Artikeln, mit Ausnahme der zur Nahrung nothwendigen, auf das niedrigste Minimum herabgesunken wäre, scheint es und leider ist es auch. Man kennt die Ursachen dieses allgemeinen Niederganges nicht, man weiss nicht woher er kommt, wer ihm verschuldet, Thatsache aber ist es, dass die finanzielle Lage der Bevölkerung kaum schlimmer beschaffen sein könnte, als sie es ist.

Im Parlament, in den Gemeinderathssitzungen, in Klubs und Wirtshäusern, ja selbst im Freien, vernimmt man die Schilderung der entsetzlichen Lage, in welcher sich Handel und Industrie befinden. Ungeschminkt und der Lage entsprechend hat jeder Redner die Absicht, die Hilfe des Landes, die Hilfe der Regierung

wachzurufen, Bisher ist nichts geschehen, war eine Besserung hätte hervorbringen können, doch ist es mehr als sicher, das etwas werde geschehen müssen, um zumindest den Hunger von Hunderttausenden Brotlosen zu stillen. Die öffentliche Wohlthätigkeit thut reichlich das Ihrige und was in den Rahmen humanitärer Bethätigung geschehen kann, geschieht auch; allein, was gilt dieser Tropfen im Meer, was zählt es angesichts der allgemeinen Erwerbslosigkeit, angesichts dessen, dass hunderttausend Hände ruhen, ohne Arbeit erlangen zu können.

In welcher munificenten Weise man auch die Hungrigen unterstützt und ihnen Brot gibt, es genügt nicht und der Zweck wird auch illusorisch, wenn nicht vorerst Sorge dafür getagen wird, dass Arbeit vorhanden ist. Nur die Arbeit vermag vor Hunger zu schützen, jedes andere Mittel ist blos ein momentan einschläferndes, das geeignet ist, das Erwachen nur umso furchtbarer zu gestalten. Schaffet Arbeit und durch sie — Brot! Das ist und bleibt einmal die echteste und wirksamste Unterstützung.

Industrie und Handel liegen danieder, ein wenig leidet auch jene Industrie und jener Handel darunter, den der Staat betreibt, nämlich das Tabak-Monopol.

Gleichwohl will es uns bedünken, dass der Staat gerade auf diesem Gebiete eine segensreiche Thätigkeit entfalten könnte, wenn er, mit Umgehung des schleppenden amtlichen Gebahrens, der Noth, zumindest in manchen Theilen des Landes abhelfen wollte. Man spricht von Nothstandsarbeiten, die in Strassenbauten, Anlegung von Brücken und Geleisen bestehen, Arbeiten, die allerdings als Aushilfsmittel zur Linderung augenblicklicher Noth dienen können; allein, kein Mensch denkt daran, dass der Staat, wenn er wollte, eine Arbeitskraft von vielen Millionen Gulden augenblicklich verwenden könnte, indem er Vorräthe von Tabak-Produkten erzeugen liesse, die anzufertigen sogar recht praktisch wäre. Unseres Wissens nach haben wir just keine zu grossen Vorräthe, namentlich an inländer Zigarren nicht, denen es kaum schaden dürfte, wenn sie einige Monate lagern.

Das unmöglich scheinende besteht leider in dem Vorhandensein von Verhältnissen, die mit einem Schlage fortgeschafft wären, wenn es die Regierung wollte. Wer würde die Regierung auch daran hindern, den Tabak-Monopol einen weiteren Kredit von fünfzig Millionen Kronen einzuräumen, namentlich in diesem Falle, wo es sich nicht nur um Nothstandsarbeiten, sondern auch um Verbesserung der Tabakprodukte handelt. Wer würde die Regierung daran hindern, im Lande noch einige grossangelegte Tabakfabriken zu errichten, dadurch dem Baugewerbe zu nützen und gleichzeitig die Bauten, die ohnehin bald nothwendig werden dürften, weit wohlfeiler zu erstehen? Kaum dürfte es einen Abgeordneten geben, der die Regierung in diesem ihren Vorhaben nicht unterstützen würde.

Die Noth der Bevölkerung ist gross und in solchen Zeiten muss der Arbeitgeber auch für neue Absatzgebiete sorgen. Fällt der Tabak-Konsum im eigenen Lande, so muss dessen

Absatz in der Fremde mit allen Mitteln angestrebt werden. Ob das möglich ist? Gewiss! Freilich kann das nicht geschehen, ins solange die Organisation des Betriebes, so wie sie heute besteht, nicht geändert wird. Ein Export unseres Tabakes, unserer Zigarren, ja sogar unserer Zigarretten ist möglich, fast sicher.

Seit Jahren ist unser Tabak-Monopol bemüht, den Konsumenten stets Neues in theurer Waare zu liefern. Das ist sehr löblich und der Konsument kann damit zufrieden sein. Doch was hat die Staatskasse, was hat die Arbeitskraft Ungarns davon, wenn fremde Fabrikanten bei uns ihre Waaren absetzen. Jeden Augenblick erscheint eine neue Zigarette im Verschleiss und zwar sind es Zigarretten, die eine Menge Geld kosten, Geld, welches ins Ausland wandert. Warum wird nicht die Leistungsfähigkeit derart hochgeschraubt, dass man bei uns ausgezeichnete Zigarretten zu erzeugen im Stande ist?

Doch man ist es ja im Stande. Wir selbst kennen einen Fall, wo eine bedeutende Firma in Deutschland die Absicht hatte, einige Sorten Zigarretten in grösseren Quantitäten von der k. ung. Tabak-Regie zu beziehen. Damals wurde der Offerent abgewiesen, warum es geschah, das wissen wir nicht.

Wenig Arbeit, wenig Verdienst, wenig Brod gibt es im Lande. Selbstverständlich nützen alle schönen Reden, die gehalten werden, nichts, dem Uebel zu steuern. Die That allein, und zwar rasche, energische That vermag hier gründlich zu heilen. Jene Umstände, welche dabei mithelfen könnten, ans Tageslicht zu ziehen, das ist die Pflicht der Presse. Wir glauben redlich unserer Pflicht Genüge gethan zu haben, wenn wir auf Umstände hinweisen, die eine Sanirung des Unheils hervorbringen können. Nothstandsarbeiten für die arme Bevölkerung im Lande bringen nur momentane Hilfe, dagegen sind die Arbeiten, worauf wir

hinweisen geeignet, für lange Zeiten hinaus, einem grossen Theil der Bevölkerung Arbeit und Brod zu sichern.

Briefkasten der Redaktion.

Herrn J. in B. Wir verweisen auf unseren heutigen ersten Artikel, der so ziemlich Alles beantwortet. Wenn in unseren Reihen Alles ein Mann wäre, dann könnten wir das erreichen. Hoffen wir das Beste. Prosit!

Frau K. in B-s. Abonnement erhalten und werden wir die fehlende Blätter senden.

Abonnet in D. Diesbezüglich können wir keinen Aufschluss ertheilen. Sie müssen sich an die dortige Finanz Direktion wenden. Gruss.

Herrn J. in Bpest. Ad. 1. Wollen Sie uns gefl. mittheilen, welche Nummern Sie benöthigen. Ad. 2. Nicht zu haben.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heltai.

Nagy- és kistőzsdék figyelmébe!

POJATZI FL. ÉS TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat és pedig úgy **kénes-**, mint különösen **szalon-gyufájokat.**

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,
Magyar korona-svédgyufa,
Magyar honvéd-szobor-gyufa,
Krokodil-gyufa és
Magyar Imperial-gyufa

elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar államférfiak arczképeivel díszítvők.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szíves rendeléseiket közvetlenül **Deutsch-Landsbergbe** intézni A legolesőbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szívesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utca 8. sz. alatt van raktárunk.**

POJATZI FL. és TÁRSA es. k. szabadalmazott gyufanemű gyára
DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett).

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische

ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:

GOLDZIEHER GÉZA

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.